

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

ВОРОНЮК Є. В., викладач кафедри міжнародних економічних відносин та безпеки бізнесу

Харківський національний економічний університет імені С. Кузнеця, м. Харків, Україна

Вплив цифровізації на розвиток економіки може бути як позитивним, так і негативним. Позитивні наслідки цифровізації криються в прискоренні економічного зростання країни та розвитку цифрових технологій. Слід зазначити, що цифровізація економіки розглядається з точки зору наслідків від реалізації цифрових рішень в державній сфері та рішень щодо впровадження цифрових технологій бізнесом. Останнє також має опосередкований вплив на цифровізацію економіки країни в цілому.

Станом на 2025 рік, частка цифрової економіки у світовому ВВП досягло майже 23 трлн. дол. США, тоді як в 2016 році вона складала приблизно 11,5 трлн. дол. США.

За даними Організації економічного співробітництва та розвитку автоматизація бізнес та виробничих процесів вбачається як один із шляхів підвищення продуктивності підприємств, хоча і призводить до зниження кількості співробітників що провокує безробіття. За даними аналітичного звіту автоматизація підприємства призводить до підвищення їх продуктивності до 30% [2].

Сучасний розвиток цифрових технологій досяг того рівня на якому штучний інтелект постає одним із основних аспектів. З однієї точки зору підвищення інтенсивності впровадження програм штучного інтелекту в реалізацію різних процесів реальним, фінансовим та державним секторами економіки призведе до зростання світового ВВП майже на 15,7 трлн. дол. США [3]. В той же час таке інтенсивне використання штучного інтелекту вже призводить до автоматизації більшості професійних функцій що призведе до необхідності отримання нової професії більше ніж 375 млн. осіб по всьому світу [4].

Поява мовних програм або так званого штучного інтелекту призвела до переосмислення функціонального навантаження персоналу та до формування нових робочих місць, і в той же час сформувала середовище для розвитку нових ризиків і загроз. Зокрема, окрему увагу доцільно приділяти сектору Big Data, саме існування якого створює нові загрози та виклики для світу. Постійне створення нової інформації, потреба в її зберіганні та забезпечені безпечності такого зберігання є основними напрямками формування викликів. Ще у 2020 році наслідки кібератак призвели до загальних втрат в сумі майже 1 трлн. дол. США. Володіння інформацією в теперішній час є основним ресурсом. В цифровому світі, інформація набирає додаткового значення, оскільки дозволяє тим, хто володіє цим ресурсом впливати на цілепокладання людини, яка є джерелом створення цифрової інформації про себе та своє

оточення. З такої точки зору критично важливим є не тільки запобігання викрадення інформації але і забезпечення її належного використання.

Одним із основних аспектів розвитку економіки через цифровізацію є наявність відповідної інфраструктури, зокрема це доступність широкосмугового інтернету та цифрова рівність (коли кожен громадянин країни, незалежності від віку, статі та місця знаходження має однакові можливості щодо використання інтернет технологій). В країнах, в яких існує цифровий розрив серед різних груп населення темпи розвитку економіки значно нижчі [4; 5].

За даними Всесвітнього економічного форуму розвиток цифрових технологій призводить до зростання обсягів споживання енергоресурсів, що в свою чергу негативно впливає на екологію. Для розуміння таких наслідків: споживання електроенергії одним із найбільших у світі центром обробки даних – більше 100 МВт (можна порівняти із 80 тис. домогосподарств); майнінг біткоінів потребує 7ГВт (еквівалент 7 атомних електростанцій). Це призводить до посилення викидів вуглецю, зокрема створення криптовалюти призводить до викидів від 22 до 29 млн. тонн. Окрім екологічних аспектів, в рамках Всесвітнього економічного форуму також було зазначено, що реальна економіка має більш повільні темпи росту у порівнянні із цифровою. Також зазначено, що проблеми пов'язані із зберіганням, обробкою та передачею інформації є структурними і потребують пошуку шляхів для їх негайного вирішення. Якщо такі шляхи не будуть знайдені, це може призвести до краху цифрової економіки [6].

Література:

1. Digital Spillover Measuring the true impact of the digital economy. *Huawei, Oxford Economics*. URL: https://www.huawei.com/minisite/gci/en/digital-spillover/files/gci_digital_spillover.pdf (дата звернення: 26.02.2025).
2. Підвищення стійкості шляхом прискорення цифрової трансформації бізнесу в Україні. *Організація економічного співробітництва та розвитку*. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/uk/publications/reports/2024/05/enhancing-resilience-by-boosting-digital-business-transformation-in-ukraine_c2e06e50/5d9e86a7-uk.pdf (дата звернення: 26.02.2025).
3. 2019 AI Predictions. Six AI priorities you can't afford to ignore. *PwC*. URL: <https://www.pwc.com/us/en/services/consulting/library/artificial-intelligence-predictions-2019.html> (дата звернення: 26.02.2025).
4. Цифрова економіка: тренди, ризики та соціальні детермінанти. *Центр Разумкова*. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2020_digitalization.pdf (дата звернення: 26.02.2025).
5. Цифровізація економіки як фактор економічного зростання :колективна монографія / За заг. ред. О. Л. Гальцової. – Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2021. – 260 с. (PDF) *Development of intellectual property, industrialization, and digitalization*. URL: https://www.researchgate.net/publication/352314740_Development_of_intellectual_property_industrialization_and_digitalization#fullTextFileContent (дата звернення: 26.02.2025).
6. The dark side of digitalization – and how to fix it. *World economic forum*. URL: <https://www.weforum.org/stories/2020/09/dark-side-digitalization> (дата звернення: 26.02.2025).